

Szerkesztési iroda:

art-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap eszméleti részét
illető közlemények intézendők.
Bérmonten levelek csak ismert
közvetítő fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénsek és
kiadása körüli panaszok bérmonten
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Videkre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3,50

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitaeo egyseri hirdetésnél 6 kr. s minden következőknél 4 kr. Bélyeg-díj külön 80 kr.
Nyílt-tér sora 15 kr.

Pest, augusztus 13.

A commune világraszóló tragoediájának utolsó jelenetét most játszott le Versaillesban. Tizenhatezer vádlott felett fog a harmadik haditörvényszék a végig sértett társadalom nevében jogos ítéletet mondani. A vastag kötetre menő általános és különös vádlevelek ismét szemünk elé hozzák ama sajátságos események sorát, melyek a múlt tavasz hónapjaiban Páris fölött elvonultak, melyek emléktől, mint egy átdorbézolt éj rideg álmától, Franciaország nem fog szabadulni soha. Minő szindarab az és minő színészek! Korcsmai verekedés, melyet a szenvedély részei hónapokon át folytatnak; tébolydabeli jelenet, midőn az elmebeteg ragadják magukhoz az alkalmat, s az orvoson és ápolóikon korlátlan bosszúkat töltik. Az utóbbi hónapok mindezen emléke fölfrissül agyunkban; ismét előttünk állanak az események, csak hogy most nem Páris első műlelkének, nem feldúlt palotájának lángja világítja meg a színpad hátterét, hanem az igazság komoly istennője foglalta el azt, hogy érdem szerint sujtson és büntessen.

Minő képet tár elénk a commune zárjelenete. Bepillanthatunk a társadalom életének minden szövevényébe, ama titkos műhelyekbe, hol a jövőt kovácsolják. Minden osztály képviselve van e mozgalomban. A bőrben nem fűző katonák, a korlátolt látkörü cipész, a lángszű festő, s a tévtanok által megzavart munkás, fanatizált hívők és hamis proféták, bukott üzerek és dicsvágyó gyermekek, közsűrűletlen gyémántok, faragatlan geniek, a szerelem materialismusában állatá fajult nők, a kunyhók s a paloták képviselői versenyezve, végtelen odaadást érezve vagy tetteve küzdöttek egymással a commune szomorú színpadán. Mennyi szenvedély, mennyi erő, mennyi odaadás, mennyi önfeláldozás, erély és hit van a szomorú alakokban! Önkénytelenül felmerül bennünk a gondolat: ki az oka, hogy mind e szellemi töke, ez erő, e hit, a buzgalom a társadalom ellenére és nem annak érdekében hasznosított? Hogy e kétségkívül vulcanicus jellemű, durva és nyers, de azért imponáló természeti erőt a cultura és tudomány meg nem finomította, a közjó és közérdek útjaira nem terelte?

Első sorban minden esetben maguk az illetők felelősek mindezekért. Az ember szabad akarattal bír; maga választja útját, maga intézi sorsát ama szűk időkorban, melyet születésének és halálának pillanata határol körül. Ez időre az anyatermészet egyetlen egy tulajdonságot adott neki s az életet. Élete az egyedül övé e földön; takarékoskodnia kell tehát vele, úgy kell vele gazdálkodnia, hogy az örökkévalóság állandó törvényeivel ellentétbe ne hozza azt. Ki akarva vagy akaratlanul, öntudatosan vagy a nélkül nem ezen törvények szerint rendezi be életét, az joggal megérdemli, ha ama társadalmi kör, hová saját akarata helyezték vagy az melyből saját erői ki nem emelhetők, megvetésével s büntetésével sujtja őt.

De a büntetésnek is meg vannak határai. Miért nem születtek az emberalakú vadállatok más idősorokban, miért éppen Franciaországban, miért keríthetők éppen ma kezükbe a hatalmat? Ezekre a francia társadalom állapota nyújt magyarázatot. Nyolczvan év óta udvarol Franciaország a szabadságnak s még ma is hasztalanul futkos utána. Hiányzott e nemzetből a cél kellő ismerete, az eszközök kiszemelése iránti érzék, az erkölcsi erő, a komolyság. Franciaország — mint már sokszor mondták — maitressnek tekint a szabadságot, melynek karjaiba a véletlen szeszélye vetette s melyet néhány átdorbézolt éj saturnaliái után ismét szeszélyből elvetett magától. A maitresse bosszút állt a hűtlen szeretőn. Vé-

rét és velejét szivta ki, megméltelyozte politikai erkölcsiségét, fattyugyermekekkel árasztotta el őt, és e fattyak most kezeikbe keríték a hatalmat, hogy anyjok szégyeneért eget verő bosszút álljanak. A commune férfiai egy meghamisított életet nyertek a társadalomtól, ennek rothadt légköre, hamis tanai megronták eszméiket, moráljokat s a midőn a szabadakarat megvalósításának pillanata elérkezett, a gonosz nézték a jónak, a gonoszokat az erkölcselent választották.

A társadalom is felelős egyéneinek büneiért, amint azok erőneinek sugara az ő fejét fonja dicsfényvel körül. A commune férfainak bűnrészei a szülők, kik nevelék, a tanítók, ki oktatta őket, a kormány mely reájok felügyelt, szóval mindenki, ki az életben velők érintkezett s szenvedélyeiket nemes célra irányozni, ambícióikat a köz-erkölcsiség törvényeivel összhangzásba hozni, erőiket a művelődés érdekében értékesíteni, hibáikat kiegyenlíteni nem tudta. Mi bizonyára nem rokonszenvezünk a commune ügyével, de midőn vezérférfiairól megemlékezünk, arról sem feledkezünk el, hogy posványos légkörben születtek, hogy bűneik egy része a francia társadalom bűnét képezi s azért óhajtuk, hogy midőn a törvényszék az igazság mérlegének egyik serpenyőjét bűneikkel rakja tele, a másikba az emberi irgalom és könyörület érzelmeit tenni el ne mulassza.

Lajtantulról.

A bécsi hiv. lap aug. 12 én a következő legfelsőbb kérészeket hozta:

A reichsrath képviselőházának felosztását az új választásokat elrendelő császári patens: Mi első Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztria császára, Magyar és Csehország királya stb.

A reichsrath képviselőháza fel van oszlata s az 1867. decz. 21. kelt irodalmi képviselőtről szóló alaptörvények 7. és 19. szakaszai értelmében abba az új választások megejtendők.

Kelt irodalmi székvarosunkban 1871. augusztus 10-én.

Ferencz József, s. k.
Hohenwarth s. k. Holzgethan s. k., Scholl s. k., Jirecek s. k. Schaffle s. k. Habietinek s. k. Grocholski s. k.

Alsó- és Felső Ausztria, Salzburg, Steiermark, Karinthia, Morva, Szilézia és Tyrol tartománygyűléseinek felosztását elrendelő cs. patens:

„Mi első Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztria császára, Magyarország királya stb. stb.

Enns alatti és feletti Austria, Salzburg, Steiermark, Karinthia, Morva, Szilézia és Tyrol tartománygyűlései felosztattak.

Az új választások e tartományi gyűlésekbe azonnal megejtendők.

Aláírva mint fennebb.

Csehország, Dalmatia, Galiczia és Lodomeria Krakóval, Enns alatti és feletti Ausztria, Salzburg, Steiermark, Karinthia, Krajna, Bukovina, Morva, Szilézia, Tyrol-Voralberg, Istria, Görz és Gradiška, Triest és kerülete tartománygyűléseinek összehívását illető cs. patens:

„Mi első Ferencz József Isten kegyelméből Ausztria császára, Magyarország királya stb.

Csehország, Dalmatia stb. tartomány gyűlései 1871. szept. 14-re törvényes összejövetelük helyén egybehívatnak.

Kelt birodalmi székvarosunkban, aug. 11.

Aláírva mint fennebb.

A fejedelmi találkozás,

A bécsi félhivatalos „W. A.” következő, táviratilag már említett czikkal üdvözlő a fejedelmi entrevue öröndetes eseményét:

„Ő felsége a császár és király ma fenséges vendéget üdvözöl osztrák földön. Ő felsége a német császár s Poroszország királya, kiaz utógógymód használatá végett Gasteinba megy, az Ischlben tartózkodó császári családnál látogatást teend, s Welsben ő felsége által fog fogadtatni. Tartózkodunk e találkozás politikai jelentőségének minden vizsgálattól, mely amaz uralkodók közt megy végbe, kiket nemcsak maga a vérokonság kötelek, hanem az őszinte barátság érzelmei is oly szorosán össze-

fűznek. De talán itt szabad kijelentenünk, s meleg szavakkal hangsúlyoznunk, hogy a fejedelmek találkozása, éppen mint a barátság külső jele, mint a szerencsés viszonyok új záloga, magas értékkel bír a két birodalom népeire nézve is, melyeket a béke közös érdeke, az egyetértés és kiegyezés közös szükséglete egymással összeköt. Ily napon illő, hogy monarchicus érzelmünknek, azon óhajnak és reménynek kifejezést adjunk, hogy Ausztria-Magyarország és Német-Poroszország politikai viszonyaiban a fejedelmek személyes vonatkozásai, kik ma barátságos üdvözlésre kezét nyújtanak egymásnak, visszatükröződjének mindörökké, s hogy e viszony által gyümölcsöse érlelődjék az, miigéretteljes magként már most is létezik: Európa állandó és biztosított békéje, mindkét birodalom zavartalan fejlődése, valódi szellemi és állami jóllete.

Legújabbban porosz espedig rendesen jól értesült lapok ismét sokat portálják ama hírt, hogy a fejedelmi találkozást miniszteri találkozó s a követendi Gasteinban. Mint az „Elb. Z.” berlini tudósítója írja, a rumén vaspálya-ügy az, mely Bismarck herceget Beust gróffal való személyes értekezletre ösztönzi. Miután Németország elszigetelt fellépése semmi pozitív sikert nem mutatott föl, most Berlinben az osztrák-magyar kormány támogatását akarják megszerezni, hogy ekként az érdeklert részvényesek állítólagos jogai megővassanak. Ugyanily szellemű közleményt hoz a „Sch. Z.” Szerinte azonban nem egyedül a rumén-kérdés lenne a gasteini miniszteri tárgyalások oka.

Berlin, aug. 12. A „Nat. Ztg.” a császárok találkozásában nagy fontosságu politikai tényről lát, mert egy állam sem áll oly közel a német néphez, mint Ausztria. Ausztria még mindig az az állam, mely érdekei és rokonszenvenél fogva magához bírta Németországot kapcsolni.

Berlin, aug. 12. A „Nord. Ztg.” a császár utjáról így ír: A szívélyesség, melylyel a porosz király az osztrák császárt üdvözölte, a német népre nézve biztosítékul szolgálhat a fejedelmek nemzeti érzelmei és szilárd alapon nyugvó egyetértése felől. Vilmos császárnak Ferencz József császárral való szívélyes, családias közlekedése szilárd biztosítéka a két nemzet közötti tartós barátságnak.

Ischl, aug. 12. Ebéd után 4 órakor, Vilmos császár Salzburgba utazott. Elutazása előtt Ferencz József király porosz egyenruhában megjelent a szállodában, hol Vilmos császártól búcsút vett.

A magyar orvosok és természetvizsgálók 1871. évi aug. 28-tól szept. 2-ig Arad városában tartandó XV. nagygyűlésének előiraja.

A tudomány iránti lelkesedés és annak meleg felkarolása, melyben Arad-város polgárai mindenkör kitűntek, eredményezte azt, hogy Arad-város hatósága és közönsége a m. orvosokat és természetvizsgálókat legzivesebb készséggel és hazafias indulattal kebelébe meghívta; — mihez képest ezenen kedves kötelességünknek ismerjük támogatott alaptalan hírek ellenében kinyilatkoztatni, hogy az érkező vendégeknek valódi magyar vendégszeretettel s tárt karokkal leendő fogadtatására a város közönsége minden intézkedést megtett.

A magy. kir. államvasutak, a m. északkeleti vasut, a m. keleti vasut, a kassa-oderbergi cs. kir. vasut, az alföld fumei vasut nvrad-eszéki vonala, a tiszavidéki vaspálya, az első erdélyi vasut, a cs. kir. Ferencz-József vaspálya, a cs. kir. déli vasut, a Ferdinand morva-sziléziai éjszaki vaspálya, az Erzsébet császárné vaspálya, a dunai gőzhajótársulat f. é. aug. 20. szept. 20-ig a II. és III. hely fele árán szállítják az igazolási jegyünkkel*) utazó endégeket. Az első erdélyi vasut-társulat főigazgatósága pedig hazafiai kötelességének ismerte a m. orvosok és természetvizsgálóknak Dévára és Petrozsényba tervezett kirándulására szükséges külön személyvonatot minden díj nélkül a nyitlós rendelkezésre bocsátani.

A nagygyűlés előiraja következő: A tagok beírása aug. 25, 26 és 27. délelőtt 9-től 12-ig és d. u. 3-tól 8-ig a város házában történik, hol a megérkező tagok magukat a pénztárnok és egy külön bizottság jelenlétében a nagygyűlés névkönyvébe írják be. Mindenki beírja vezetéki és keresztnévé, polgári állását, a szakosztályt, melyben működni, vagy részt venni akar, tartandó tudományos értekezésének címét, állandó lakhelyét és a gyűlés helyéni lakását. Amennyiben (az utazási igazolvány kiállításakor) nem fizetett, a 6 főt leteszi. Ekkor igazolási jeggyel láttatik el, melylyel a

*) Igazolványt az aradi nagygyűlésre való utazáshoz csak f. é. aug. 20-ig kaphatni Szupa György pénztárnoknál (Pesten, szénatéri győgtár); akik ezeidig rendelkeznek az igazolványukkal, azoknak lakásáról is előre gondoskodnia lesz; a később érkezők lakásáról utólag kell gondoskodni. Egyébirtat Aradon Darányi tr. titkárnál mindennap lehet igazolványt, hat forintnyi díj beküldése mellett megrendelni.

beírt tagoknak minden jogával s előnyeivel élni fölhatalmaztatik; a beíratás után a főlveti jegy, szállítási utalvány a fumei XIV. nagygyűlés évkönyve, továbbá Aradváros és megye tájraja, a gyűlés emlékére veretett érmeik mindenkinek kézbesítetnek.

Augusztus 27-én esti 8 órakor gyűlnek össze a tagok a fehékereszt vendéglő nagy termében ismerkedési estélyre.

Augusztus 28-án d. e. kilencz órakor lesz a megnyitó közlés.

Aug. 29-én, 30-án szakulés.

Augusztus 31-én kirándulás Radna, Lippa és Világosra.

Szeptember 1-én szakulés.

Szeptember 2-án bezáró közlés.

Szeptember 3-án kirándulás Piski, Petrozsény, Hátszeg, Vajdahunyad, Déva vidékére.

A szakulések napjainak szabad óráiban bizottsági ülések tartatnak.

Ezeket, valamint a nagygyűlésre vonatkozó mindennemű értesítést jó eleve tudatni fogja a „Napi Közöny”, mely a nagygyűlés tartama alatt naponként meg fog jelenni.

Kelt Aradon, 1871. aug. 9.

Darányi János, titkár.
Oláh Gyula, titkár.
Atzél Péter, a XV. gyűlés elnöke.
Póor Imre, alelnök.

Franciaországi dolgok.

Az ujabban választott republicanus képviselők egyrészre összejevetelt tartott Versaillesban Edgar Quinet elnöke alatt, hol is a következő megállapodások történek: 1) a párt továbbra is megtartja „republicanus unio” czímét, 2) a bal és szélsőbal oldallal leendő fusió tekintetéből egyedi programjával fogadja el: a köztársaság sértetlenségét, 3) ugyanazon tekintetből lemond eredeti programjának más két pontjáról, melyek tagadásba vették a nemzetközi alkotmányozó jellegét s a haladéktalan felosztást sürgették. A párt Edgar Quinetet választotta elnökül és Curbon s Schoelcheret alelnökül. Ezenkívül elhatározottak, hogy hetenkint két ülés tartatik, egy szerdán Versaillesban, a másik szombaton Párisban.

A francia igazságügyér az internationale tagjai ellen eme tvjvaslatot nyújtotta be a nemzetgyűlés elé: 1) Minden francia, ki a jelen törvény közzététele után a nemzetközi munkasegyletbe, vagy bármely más nemzetközi egyesületbe beáll, vagy tovább is annak tagja marad, legyen azon egyesület nyilvános, avagy titkos, ha ugyanazon tanokat vallja s ugyanazon czélra törekszik: — két hónaptól két évig terjedő börtönnel s 50 — 1000 frank pénzbírsággal büntetetik, s ezenkívül összes polgári és családi jogait elveszti, mint azok a büntető törvénykönyv 42 §-ában fel vannak sorolva. Az ily egyén továbbá öt évre a rendőrség felügyelete alá helyezhető anélkül, hogy ez praedjudikálna az alkalmazható szigorubb büntetéseknek.

2) Ugyanezen börtönbüntetés és pénzbírság alá esik s ezenfelül összes francia polgári jogát veszti mindaz, ki az ország valamely részében arra ingerli a lakosokat, hogy magukat a népfőnök alól kivonják s más szomszéd államhoz csatlakozzanak, vagy független állammá alakuljanak, 3) a fennebbi pontokban említett börtönbüntetéseknel s bírásgoknál a büntető törvénykönyv 463 §-a alkalmazható.

— A francia nemzetgyűlés a megyei főtanácsokról szóló törvényja alsót, mely oly hoszsú és heves vitákra adott alkalmat, végre 519 szavazattal 129 szavazat ellen elfogadta. A megyei főtanácsok választása szeptember, vagy legkésőbb október havában fog egész Franciaországban végbemeni.

A párisi sajtó Ravinel indítványát, a nemzetgyűlésnek Versaillesban megmaradását illetőleg, igen hevesen támadja meg. A „Journal des Debats” különösen kiemeli, hogy azon képviselők, kik a háboru által szenvedett departementok kártalanítása miatt oly roppant terheket rónának az állam-pénztárra, nagyon könnyű szívvel dobhatnak ki legkevesebb ötven milliót a kormányzásnak Versaillesba áttételére, hogy csak drága személyiségüket esetleges veszélyektől megóvják.

Lemoine szintén erőlesen lép föl Ravinel indítványa ellen s a kérdés pénzügyi részét teszegeti. A többi közt ezeket mondja: „Egész departementok vannak a legvégsőig kimerülve; a francia lakosság nagy része hangosan panaszolja nyomorát, másrésztől milliárdokat és milliárdokat kell az elenségek fizetnünk és minden oldalról jövő követelek által nyomott kormány odáig jutott, hogy kétségbeesetten kell kiáltania: pénz! pénz! pénz! — és most előállnak, s követelnek tőlünk nem tudom hány milliót, hogy a miniszterek személyzetét és összes tárgyhalmazát Versaillesba vigyék s a kormányt oda tegyék át. Ezen pénz valóban jobban helyén lenne, a háboru által kárt szenvedett tartományokban!

A commune pere.

A harmadik haditörvényszék 8-án tartotta második ülését. A kettőnkint bevezetett vádlottak közt egy-egy rendőr foglalt helyet.

Ferré hivatik legelőször elő: minden további fejtegetés előtt Ferré szót kér, kéziratot huz elő zsebéből s olvasni kezd:

„Uraim! van szerencsém a párisi commune tagjának lenni. Miután az legyőzött, a rendes, a népszerű ügy pártolói kimért sorban részesülendek.“ Vádlott erre a commune dicsőítésébe ereszkedik, ragaszkodik azon eszmékhez, melyeket az diadalra emelni akart. Chaveau kormánybiztos kijelenti, hogy a commune dicsőítését meg nem engedheti; a védelem joga ennyire ki nem terjeszthető.

Ferré az elnökhöz apellál s azon nyilatkozatra hivatkozik, mely szerint a védelem szabad. „Különbén egyszerűen azt kívánom, hogy felolvassam a védelem jogának és méltóságának megővése, melyet ilyenmő támadások mélyen érintenek. Az ügyvédi ruha férfit rejt, azt nem szabad feledni. A kormánybiztos kijelenti, hogy semmi olyat nem mondott, mi e szavakat jogosulttá tenné. Elnök felhívja a védőket, hogy vádlottak érdekében a leghidegvérűbb nyugalmat tartsák meg. Erre a tárgyalást Ferré ellen ismét főlvetették.

Verduré védője Machon a törvényszék incompetenciájára akar visszatérni. A kormánybiztos azt válaszolja, hogy a törvényszék már tegnap eldöntö a kérdést.

Dapont de Bussal ügyvéd néhány megjegyzést tesz s élenként tiltakozik a kormánybiztos szavaival ellen. „Ez nem a védelem jogának és méltóságának megővése, melyet ilyenmő támadások mélyen érintenek. Az ügyvédi ruha férfit rejt, azt nem szabad feledni. A kormánybiztos kijelenti, hogy semmi olyat nem mondott, mi e szavakat jogosulttá tenné. Elnök felhívja a védőket, hogy vádlottak érdekében a leghidegvérűbb nyugalmat tartsák meg. Erre a tárgyalást Ferré ellen ismét főlvetették.

A negyedik haditörvényszék előtt 7-én mint első vádlott Jean Roquet, Puteax polgármestere jelent meg. Ez negyven éves férfi s Laveaucoupet tábornok parancsára május hóban fogatott el. Azon tudósításokból, melyeket a katonai hatóság vett, az tűnik ki, hogy Roquet a commune lázadóival szerződött s nekik fegyvereket, egy ágyút és löszert adott, hogy a rend ügye ellen küzdjenek. Vádlottak: 1) Hogy a végrehajtó hatalom fejét megsértette: 2) Hogy a kormányhatalom megválasztására irányzott merényletben részt vett: 3) Hogy katonákat a hűség eskü megszegésére csábított: 4) Hogy meghatalmazás nélkül fegyvereket osztott szét.

A tanuvallomásokból kiténik, hogy Roquet az elesett lázadókat a helység területén tisztességesen eltemettette, míg a rend katonáit, kik a harczokban elvérzettek, eltemettetni nem engedte; továbbá a lázadóknak utleveleket adott; melyekkel ezek Bordeauxban és környékén szabadon járhattak és pedig a versaillesi hadsereg táboráig; végül a Párisból jövő kocsikat megvizsgáltatta s megakadályozta, hogy a városbeli fiatal emberek a commune hadkötelezettségi decretuma elől megszökhesse.

Roquet mindezen vádakokat tagadja. A meghívott tanuk elseje a puteauxi mairoi hivatal segéde. Az elmondott tényeken kívül valomásából kiténik, hogy a maire nem türte, miszerint Puteauxban a versaillesi kormány proclamációt kiragaszta.

Másnap 8-án Roquet élethossziglani kényszer-munkára ítéltetett.

Vádlóvél Rochefort ellen.

Rochefort, író, a lapokban megjelent critical cikkei s újabb időben divatba jött modorban írt színművei által vonta magára a figyelmet, majd 1868-ban a „Lanterne“-t indította meg s ezzel a forradalmi-párt leghevesebb előharcosaként lépett fel. Neve e korban lett általánosan ismertté, s népszerűségét különösen emelték azon események, melyek Noir Victor erőszakos halálához fűződtek, e naptól kezdve ő vitte azon zászlót, mely körül a fennálló hatalommal harcra kész elemek sorakoztak. 1869-ben Páris 20-ik negyedében képviselővé választva, kedvenc emberévé vált a párisi népség azon osztályának, melynek gonosz ösztöneit dédelgette, lázongásai hajlamait bátorította úgy, hogy végre a nemzeti védelmkormány is jónak látta őt felvenni kebelébe.

A párisi porosz ostrom alatt Rochefort mindinkább csatlakozott a forradalmi párthoz, kivált a kormányból, mely nem volt hajlandó az ostromolt városban egy második kormányt, a commune felállítani. Ez által nyíltan a commune hívének vallotta magát s a béke előzmények elfogadása után rögtön lemondott képviselői állomásáról is, azon ürügy alatt, hogy mandátuma be van fejezve, ez időben egyszerűen veszélyesen megbetegedve, Arcachonba vonult vissza, majd márczius vége felé felgyógyulván, áprilisban megindította „Mot d'Ordre“ című lapját, mely Vinoy rendeletéből betiltatván, a commune életbelépésével ismét megindult.

A lapban Rochefort többé semmi korlátot nem ismervén, szabad folyást engedett a törvényes kormány iránti gyűlöletének s e mellett bátorította a commune tagjait s befolyása oly határozott volt, miszerint azt lehet mondani, miszerint a commune minden egyes rendelete a „Mot d'Ordre“ megjelent cikkeinek kifolyása volt. Napi jelentéseiben fejtegette, minő eljárást lehetne legnagyobb sikerrel felkarolni a versaillesi hadsereg ellen, e mellett a képzelt siker fényes rajzolásával élesztette a felkelők reményeit, a legabszurdumabb híreket közölt az összeütközésekről s a versaillesi hadak magatartásáról, melyekkel nagy mérvben felfelgerelte a felkelők kedélyét; elmondá, hogy a poroszok ostromszereket engedtek át a versaillesi kormánynak, hogy Mac-Machon petroleumos és robbanó bombákat használt. Mindez világos igazolása tehát annak, hogy Rochefort polgárháborúra lázított. Midőn ilyenképen előkészítve látta a párisi felkelőket minden szélsőségre, Thiers háza lerombolásának eszméjét pendítette meg a visszatérő egy neme gyanánt; figyelmeztette a népet az ezen épületben foglalt műkincsekre, figyelmeztette továbbá a többi miniszterek lakására is; a Vendome-szobor ledöntését nem ő hozta ugyan indítványba, de helyeselte az erre vonatkozó rendeletet s megelégedését fejezte ki, midőn a ledöntés megtörtént.

Ezután az egyháznak kincseire hivat fel a felkelők figyelmét, követel, hogy a XVI. Lajos-féle vezekló kápolna leromboltassék, denúciálta a korona ékszeit, melyek a bankban vannak letéve, végül pedig fokozatosan feladván, a megkezdett uton gyilkosságokra bujtogat.

A commune ezután csakugyan tanácskozással veszi a kezesek mikép leendő kivégzését, azon ban határozatának végrehajtásától mintegy önmaga is visszarettenvén, halogatója a borzasztó tény végrehajtását. Rochefort erre egy cikkben nem sokára oda nyilatkozik, hogy a megtorlás órája elérkezett, ha — ugymond a Rapp sugárutitölténygyár fölrobbanását csakugyan versaillesi kémek hajtották végre, úgy nem lehet elég szigorú megtorlást gyakorolnunk, ama banditák

ellen s a párisi kormánynak soha se lehetne megbocsátani, ha gyors és példás igazságot nem szolgáltat.

E szavak világos provokálások a gyilkosságra s hatása annál nagyobb volt, minthogy május 20. vagyis a versaillesi hadaknak Párisba történt benyomulása előtti napon jelent meg, midőn a felkelők közt a legnagyobb elkeseredettség uralkodott s a midőn egyetlen szikra elég volt, hogy mindent halomba döntsen.

Es midőn a commune végőrája elérkezett, megmaradt Rochefort a résen azok között, a kiket fanatisált? Nem; elhagyta őket; felismerhetténe ígygezett magát tenni; álnevet vett fel s menekült.

A fölörölt tények alapján Rochefort-Luçay író a törvényszék elé állítandó a következő vádak alapján: 1) Egy felfüggesztett lap kiadását folytatta, 2) roszhiszeműleg hamis híreket terjesztett s zavarta a közbékét, 3) polg. háborúra izgatott, 4) magántulajdon lerombolására bujtogatott, 5) gyilkosságra ingerelte a tömeget.

Páris, aug. 11. A haditörvényszék mai ülésében Loucroy asszonyt és Montaut ezredest hallgatták ki. Az utóbbi azt mondja, hogy csak a versaillesi kormány érdekében vállalt a commune-nél szolgálatot s felmutatja Thiers egy levelét, mely az állítás mellett bizonyítja.

Versailles, aug. 11. A haditörvényszék ülése. Loucroy asszony, Urbain vádlottnak kedvese tagadja az ékszerlopást, de elismeri, hogy a 7-ik kerület mairejénél tollnoki tisztet viselt. Montaut ezredes mondja, hogy ő a versaillesi kormány érdekében állott a commune szolgálatában és Thiers-től egy levelet mutat fel, mely ezen állításokat megerősíti. A Thiers ezen levelére adott válaszában az ezredes ígérté, hogy minden lehető megteendő nehogy Párisban nagyobb baj történjék, de megjegyzi, hogy helyzete veszélyes; ha le fog győzteni, mondja tovább válaszában, azon öntudattal hal meg, hazájának használat.

Táviratok.

Versailles, aug. 11. este. A nemzetgyűlés elhatározta, hogy Vitellard-nak a departement tanácsok egybehívására vonatkozó indítványt tárgyalás alá veendi. Erre következik az adók felemeléséről s az igatási és bélyegadó behozataláról szóló törvényjavaslat tárgyalása. Az 1—5. cikkek elfogadtnak. Lambrecht miniszter tjavaslatot terjeszt elő, mely szerint Thomas, Lecomte és Chandeay tábornokok özvegyének nyugdíj volna megavazandó.

Páris, aug. 12. A seregszervezési bizottság újból a nemzetörsg rögtöni feloszlátása mellett nyilatkozott. Erősítik, hogy minisztertanácsa Thiers felhatalmazásának meghosszabbítására vonatkozó indítványt helyeselte. Hír szerint Larcy miniszter lemondott, mert ezen indítványt nem pártolhatja. A megszállott területek gyors kiűritése iránti alkudozásokról keringő hírek alaptalanok, de reménylik, hogy 1871. végeig a legutóljára odahagyandó 7 departement-et kivéve a francia terület teljesen szabad lesz a német csapatoktól.

Páris, aug. 12. „Siécle“ jelenti, hogy a Thiers felhatalmazásának meghosszabbítására vonatkozó indítvány benyújtása mára tűzött ki. Thiers jelen lesz az ülésen. A „Jour des Debats“ egy versaillesi levele ellenzi ezen indítványt, s azt mondja, hogy a jobboldal, s a közép ellene fog szavazni. A levél arról vádolja az ellenzéket, hogy

lenül pusztító kezei alatt bomladoznak, egy tekintélyes darab az ut más oldalán hever. Valóban, megérhetlen hiba az ó-kori kitarítás és építézet e remekét így elveszni hagyni. Soha Petőfi jobban nem jellemezheté a magyar népet, mint a hagyományos mondással „hej, rá érünk arra még!“

Mehadia természeti szépségeiben oly gazdag helyzete a legtöbb tekintetben oly kedvező, hogy kevés fűrdőhely versenyezhetne vele. Az egyetlen hiány, de mely kivételcs fekvése által igazolatik, a társadalmi. A határszélen, Szerb és Orah-országgal a dunai út által közvetlen közelségben, míg elérése Magyarország részéről, még csak néhány év előtt is nagy nehézségekkel és kellemetlenségekkel vala összekötve, kiválóan az alduai tartományok társaságának gyűlőhelyévé tették. Előre is tiltakozom a gyűlőlség gyanuja ellen, sőt inkább van itt néhány szerb és román felebarátom, kik azt a gondolatot ébreszték fel bennem, hogy a román testvéresülés buzgó előharcosai „caput gre-gis“-ek, ezt nem annyira román fővereik, mint nővereikért törekszenek elérni, de nézetem szerint ezek nem az elemek, melyek Mehadiát világfűrdővé tehetik. Nagy számuk, és azon vált előjónak fogva, hogy eddig majdnem kizárólagos birtokosai és látogatói voltak, főnéjjázók, követelőkké teszik — tisztelet a kivételnek, — és ezt egyedül mai napság igaz leghatalmasb alapra, a vagyoni felsőbbiségre fektetik. Műveltség előzenység, társalgási kellemre nézve alig emelkednek a középszerű színvonalára és az egyedüli tekintet, melyben mindig a helyzet magaslátán iparkodnak maradni — a divat. Ki nem bir azon tulajdonsággal, hogy magának kört alakítani, vagy magát abba főlvetetni tudja, az Mehadiában száműzetési helyet talál. — En kezdettől szerencsés valék egy néhány magyar család által alakított, szorosan összetartó, — s erre itt szükség van, ha a tulnyomó idegen elemek által tökéletesen háttérbe szorítottatni nem akarunk, — körbe felvétetni, s kik társadalmi állásuknál s még sokkal inkább társasági tulajdonaiknál fogva, méltán a fűrdő közönség elite-jét képezik.

A mi a mulatságokat illeti, ezek nem nagy szerűek. Hetenként egyszer vannak az u. n. Kränzchen-ek, melyek Mehadia legnagyobb szerű épületében a Cour-salonban tartatnak, mely különben is mindennap találkozási helye a szép világ-nak; néha egyegy hangverseny; így mult heten az Aradon is ismeretes Deckerl Sarolta kisasszony által adatott. Számos aradi tisztelőjé és barátjé bizonyára érdekelni fogja a t. művész, ki hosszabb

így megszegi a Bordeauxban tett ígéreteket s kívánja, hogy e kérdés legutóbb a szünidők végeig elhalasztassék.

Berlin aug. 12. A „Reichsanzt.“ törvényt tesz közzé, melynek értelmében szövetségi főke-rekesdelmi törvényszék állítatik fel Elsass és Lotharingiára nézve; ugyanezen lap rendeletet tartalmaz a német birodalom hatóságainak és hivatalnokainak czimzésére, valamint a császári címer s a császári lobogó megállapítására nézve.

Páris, aug. 12. Páris városa község-tanácsa tegnap egyetlen szavazat kivételével egyhangulag elfogadta a 350 milliónyi kölcsönt.

Páris, aug. 12. A St.-Marc-Girardin-féle pártányalat 59 szavazattal 9 ellenében elvetette a Thiers hatalmának meghosszabbítására vonatkozó javaslatot; az egész jobb oldal ellene volt ennek szavazni. — Thiers tegnap egy rendeletet írt alá, mely felhatalmazza a közk. minisztert, hogy Courbet kívánságára a haditörvényszék előtt, mint tanu megjelenessen.

Legujobb.

Versailles, aug. 12. A nemzetgyűlés ülése. Rivet, a balközép indítványát terjeszti be, Thiers felhatalmaztatásának meghosszabbítására iránt. Az indítvány így hangzik:

1. cikk. Thiers a „köztársaság elnöke“ czimét nyeri.

2. cz. Thiers teljhatalma két évre meghosszabbittatik. Azon esetben, ha a nemzetgyűlés ezen idő letelte előtt feloszolna. Thiers hatalma addig fog tartani, a mennyi idő szükséges egy újabb nemzetgyűlés megalakítására, melynek azután feladata leend a végrehajtó hatalmat illetőleg haladéktalanul határozni.

3. cz. A köztársaság elnöke hagyja meg a törvények kihirdetését és keresztülvitelüket biztosítani. Fogadja a nála hitelesített követeket és ott fog székelni, ahol a nemzetgyűlésnek székhelye van. A köztársaság költségére lakást nyerend és a pénzügyi törvény által meghatározandó fizetést fog huzni.

4. cz. Az elnök viendi az elnökséget a minisztertanácsban, melynek tagjait ő nevezi ki és bocsátja el, ő nevezi ki a minisztertanács alelnökét. Azon esetben, ha az elnök akadályoztattnak, az alelnök veendi át helyét a minisztertanácsban, és más egyéb teendőit is végezi.

5. cz. A politikai ügynökök, a hadsereg és hajóhad parancsnokai, a törvénykezési és más magas rangu hivatalnokok a minisztertanácsban neveztetnek ki és tétetnek le.

6. cz. A végrehajtó hatalom tényeit egy miniszternek kell ellenegyezni. A miniszterek a nemzetgyűlésen felelősek.

Rivet az indítványt sürgősen megvizsgálatni kíváná. A dnet a szélsőjobb tagja, a következő indítványt adja be: A nemzetgyűlés, megbizva Thiers bölcse és honszeretében, megerősíti őt állásában, és adományozza neki továbbra is a Bordeauxban ruházott hatalmat. A dnet szintén, sürgősen kéri kijelentetni indítványát.

Thiers mondja, hogy ő mélyen van illetve a nemzetgyűlés bizalma által; a rea ruházandó feladat igen terhes. Kész azonban magát az ország akaratának alárendelni. Thiers mondja tovább, hogy ő nem hiszi, hogy kétsége volna bárkinek is az iránt, hogy ez indítványok nem az ő hozzájárultával adatnak be, és kéri a kamráról, mind e két indítványt mentől rövidebb idő alatt

ideig szándékozik itt mulatni, s kinek első hangversenye tényesen sikerült.

Fölötte magasban állanak a socialis tulajdonoknál a természetiek. Kellemes séták, meglepő kilátások és nagyszerű természeti jelenségeken gazdag a fűrdőhely. A legkellemeseb séták a majorhoz s a vízesehez. A majorban, mely a lakházakhoz mintegy félóránnyira van, három meredek sziklatömeg aljánál, melyek között legnevezetesebb a Domooclet, a hegyek királya, melynek meg-mászása azonban igen nagy nehézségekkel jár, a víz-esés a Herculesfűrdők irányában a Cserna mentében fölfelé, melynek átútszó zöldhajjai, megtörve a kiálló sziklákon nagy zuhogással esnek a mintegy 2—3 ölnyi mély medencébe. Ezeken kívül fölötte érdekesek még a rabló-barlang és a Csorics-házi séta. A rablóbarlang egy menetek és üregék által képezett, melyen a hegybe nyúló barlang, melyet a természet lázaiban önkézzével tépett kebelén, mert nyilván vulcanicus természetű. A nép ajkán ez üregről azon monda él, hogy hajdan híres rablócsapat rejtek helye volt, s Mehadiát a fűrdő a hegyen keresztül Meha Pia faluval kötö össze. Fáklyák nélkül csak az első két terem szemlélhető meg, hol feliratok még a mult század vége éveiből, találatok. A másik érdekes pont a Csorics magaslat, honnan valóban szép kilátás nyílik a völgyre, melynek fenekén a Cserna kanyarog. Messze fölfelé követhetik szemünk az ezüstfonalat zöld alapon, melyből a vadregényes sziklacsoportok óriásokként magaslanak ki. Menetében távlatilag az épületek, s közöttük az emberiség, e soha sem nyugvó hangyaboly látható, melynek képzelt nagyszerűsége itt egész semmiségében nyilatkozik. Kevéssel a magaslat alatt van az u. n. „Schoritz Höhle“ egy üreg, melynek nyílásánál a sziklák repedései körül folyton meleg gőz tolong. Maga az üreg sziklafalat simára mosták az évezredek örökös, feltartatlan egyformasággal lefutó hullámai. Egyedül voltam, lépteim zaját kísértetiesen konga vissza, az emberi hangok által nyugalmból csak ritkán felzavart echo. Oly sokat tett a fölízgatott kézelem, hogy előttem kísérteti alakokat véltem lebegni látni. Nem vagyok félnék, de megvallom, szívem kissé hevesebben dobogott, s midőn megnyit előttem az öröksépt, leirhatatlan, s a búzke-ségében hajolni nem akaró emberi lelket lesújtó magasságságu távlat, ajkaim önkéntelenül re-begték:

„Buzgón leomlom színed előtt Dicső!“

Robitsek József.

TÁRCZA.

Fűrdőilevel Mehadiából.

Aug. 10-én, 1871.

„Es prüfe wer sich ewig bindet“ — mondja a költő, én ezt azzal a variációval tanultam megismerni, hogy wer sich „überhaupt“ bindet, különösen fűrdő levelekre nézve.

Touristák módjára érdekes utelirással kellene kezdenem. Igazságszeretőbb vagyok, mint a „Neue Freue Presse“ vándor kuvikja, — kuvik, mert mindig rosszat hirdet, — ki Paulisban a német helységben emeletes iskolaházat látott, — az a jellemző, hogy az egyetlen emeletes ház korcsma. — Aradot pedig, bár itt nem nagyon messzejárt az igazságtól, a provincialismus egy, a sárban elmérülő fészének ismertető. Pedig ami jó aradiainkban az egyszerűség (!) és jó erkölcs a nagy városhoz is méltó lábon áll. Uram! ha én Aradotl Temesvárig látam mást mint zöldséggel garnirozott sváb falvakat, végtelenül unalmas rónák közepette, melyekből csak a föld irtalmatlanul lekaszált gyermekeinek sirjelvényei a kereszték magaslanak ki, történjék mi a legszörnyűbb; például ép oly ártatlanul, mint az arany rózsaiságsgátalanul rágalmazott birtokosnéja ami aradi erkölcsbiráink nyelvére, vagy a „puszik“-ba kerülni. Temesvártól Baziasig éjjel utaztam. Szerencse, hogy a közmondás nem mondja ki nyíltan, kinek kárán tanul a magyar; azt a keresztényi j. tanácsot azonban adhatom, hogy gondolja meg előbb mindenki jól, mit tesz vegyesvonnattal utazni. Ha valaki vezeklésül teszi vétkéiert, van értelme, egy éjet vasuton átmatlanul, vagy mi még sokkal szörnyűbb, minden negyedórán fel-íjesztve egy „Station so und so“ által, — ne tessék elfeledni, hogy magyar vonalon vagyunk, — melyet egy kínzó lélek, kit conductornak neveznek, gyöngéd hangon besugor. Baziasról néhány órai obligát várakozás és késés után a „Mercur“-on folytattuk utunkat. Kedvező szélől dagadozó vitorlakkal evez-tünk — oh pardon! elfeledtem, hogy gözhajón valék, — elég az hozzá, hogy megindultunk. Oly sok szépet hallottam már az alduai utról, hogy meg-vallom, nem felelt meg várakozásainknak az első rész, s egész kedvetlenül a cabineba vonultam víz-sza, midőn — ne féljenekkérem, nem fogom a hajót egy sziklába ütközni hagyni, — egy előzékeny utitársam figyelmeztetett, hogy most jó a java. Dreukorránál kikötöttünk. Eppen vasárnap levén,

megvizsgálni. Ha a sürgősség elvette-tik, úgy fogja azt tekinteni, mint az árát a való bízalom csökkené-sét, ami őt állásában megingatná.

Erre nagy, több percig tartó mozgalom áll be. Rochefoucauld az ülés felfüggesztését kívánja. Thiers támogatja ez indítványt, hogy a kamrának maradjon ideje az indítványok opportunitásának megfontolására. Az ülés ekkor husz perczre meg-szakittatik.

Sorozata

Arad sz. kir. város közönsége részéről 1871. évi augusztus hó 16-án délután 5 órakor tartandó rendes közgyűlés tárgyainak:

1. Vallás és közoktatási m. kir. miniszterium intézvénnyel, melylyel tudatja, hogy a felállítandó ál-lami tanítónképezde helyéül Szabadka város je-löltetett ki.
2. Magy. kir. belügyminiszterium leirata a Hollakyné-féle ház és telek vételárainak miként fedezése iránt, a város részéről tett feltérjesztésre.
3. M. kir. belügyminiszterium intézvénnyel, a Megyeház-utca szabályozása iránt hozott határozat ellen, Winkler Vilmos, Veith Lajos és Abrecht Nándor részéről feltérjesztett felfolyamodásra.
4. Bittó István m. kir. igazságügyminiszter ez állásra ő felsége által lett kineveztetését tu-datja.
5. Eötvös József báró özvegyének válasza, a város által térje halála alkalmából hozzáintézett részvénytulajdonosokra.
6. Iskolaszék, addig is míg az iskolai alap létre jön, egy a városi pénztárban külön kezelendő s időnként megújítandó összeg utalványoztatását kéri.
7. Iskolaszék véleményes jelentése a lugosi gör. kath. helynök által a helybeli gör. kath. iskolának községiévé lett nyilváníttása ellen, a val-lás és közoktat. m. kir. miniszteriumhoz nyújtott panaszát illetőleg.
8. Szentésváros közönsége a Pest-aradi or-szagtutnak a közkölségen kitépítendő utak terve-zetébe leendő felvétele iránt a képviselőházhöz terjesztett kérvényét, pártolás végett megküldi.
9. Lővészegylet a kiserdőben újonnan épített hid költségének felét, a városi pénztárból megté-riteni kívánja.
10. Több veréb-utczai lakos, a Veréb-utczá-nak az idén leendő kiköveztetését kéri.
11. Árkai Jakab főmérnök betérjeszti a bá-rány-utca kikövezésének költségvetését.
12. U. a. betérjeszti a fűtési csatorna feletti re-sz kikövezésének költségvetését.
13. U. a. betérjeszti a fűtési csatorna feletti rész kikövezésének költségvetését.
14. Rendőri bizottság jelentése a városi ör-mestereknek drágasági pótlék iránti kérvényére.
15. U. a. a városi negyedmestereknek drága-sági pótlék iránti kérvényére.
16. U. a. a városi hajduknak fizetések fel-emelése végett benyújtott kérvényére.
17. U. a. a városi negyedmestereknek folya-modványára, melyben évenkénti egy pár csizma helyett két pár csizmát kérnek.
18. Lendvay Sándor és Kornis Pál városi ele-mi tanítók folyamodványa, melyben magukat tel-letleges szolgálatukban továbbra meghagyatni kérik.
19. Városi gazdasági szék jelentése Grossman Sámuel kurticsi lakos ajánlatára, a város tulajdo-nához tartozó kurticsi földek megvétele iránt.

Nevezések az aradi löversenyekre, 1871. évben.

f. é. aug. 10-én bezárva.

Első nap, 1871. szeptember 16-án:

I. Egyleti díj 300 frt, Gr. Festetics Pál: Dante, Gr. Sztáray János: Rubicon. Mocsonyi Géza: Morgatte. Mocsonyi Géza: Dagmar.

II. Első oszt. aradmegyei díj 1500 frt. Grf. Festetics Pál: Kurucz. Semsey Lajos: Milch-bruder. Grf. Tarnovszky János: Kukutka. Grf. Nádasdy Ferencz: Cvunt Zdenko. Grf. Szapáry Iván: Comus. Dáveczky Aurél: Horror.

III. Második osztályú államdíj 100 arany. B. Veselényi Béla: Puppe. Grf. Lamberg Fe-rencz: Amesse. Grf. Festetics Pál: Csátár. Grf. Szapáry Iván: Vanity. Grf. Sztáray Já-nos: Lenke. Bluis kapitány: Landschütz.

IV. Asszonyságok díja. Tisztelet-díj Grf. Festetics Pál: Dante. Grf. Sztáray János: Rubicon. Atzél Péter: Mildved.

V. Pannyverseny-nevezési zárdeje a verse-nyek napján az oszlopnál. Futbat minden nem te-livér ló, mely 15 maroknál nem magasabb. Teher kiegyenlítés nélkül. Táv. egy ang. mfd. Tét 10 frt. fűs v. fizess.

Második nap, 1871. szeptember 17-én: I. Második oszt. aradmegyei díj 500 frt. Mit-telmann Ferencz ifj.: Arabella. Mocsonyi Géza: Morgatte. Mocsonyi Antal: Mar-tha. Bohus István: Zöldi.

II. Első osztályú államdíj: 200 arany. Grf. Lamberg Ferencz: Amesse. Grf. Festetics Pál: Csátár. Grf. Pejacevich: Babér. Grf. Nádasdy Ferencz: Good Night. Grf. Szapáry Iván: Comus. Grf. Szapáry Iván: Vanity. Dáveczky Aurél: Horror. Grf. Sztáray János: Lenke. Bluis kapitány: Land-schütz.

III. Mezei gazdák versenyére a nevezés a versenyek alkalmával az oszlopnál történik. Fut-bat minden aradmegyei mezei gazda saját lova; — nyereg használatá megengedve nincsen. Első ló 60 frt, másodiké 30 frt, harmadiké 10 frt.

IV. Vigasz-verseny. Kötelező minden lóra, mely az aradi idej versenyeké nevezve van, ki-véve a II. oszt. aradmegyei díjra és panny-ver-senyre nevezettek.

V. Akadály-verseny. Tisztelet-díj. 12 aka-dályval. Grf. Eszterházy Antal: Maidof

Erin. Grf. Festetics Pál: Dante. Grf. Bat-thyányi László ifj.: Lady Mordaunt.

Helyek ára a sátorban:

Páholy mindkét napra . . . 10 frt — kr.
Páholy egy napra . . . 7 " — "
Ülőhely egy napra . . . 1 " — "
Állóhely " " " " " " 50 "

Sátoron kívül:

Bementi-jegy . . . " 10 "
Bemenet a gyepre (pléh) mindkét napra . . . 5 frt.
Mindenkélt jegyek folyó évi augusztus hó 25. napjától Bettelheim testvérek kereskedésében kap-hatók.

A titkárság.

Ujdonságok.

— Az aradi önkéntes tűzoltó-kar működő választmányának aug. 13-án tar-tott ülésén, Schor Albert egyhangulag el-fogadott indítványa értelmében, a tűzoltókar re-organizációjának szükségessége elben elfogadta-tott, és ehhez képest határozatot: keressék meg Aradváros hatósága, hogy a tűzoltáshoz szükséges eszközöket beszerezze, — az egyes tűzoltók pe-dig bárd-, óv-, és horgonyos kötéllel lássák el ma-gukat; kik a tűzoltási eszközökkel való bánás-módba is külön be fognak taníttatni! — Mi a leg-nagyobb örömmel és minmagunkat illetőleg némi erkölcsi elégtétel gyanánt regisztráljuk a tűzoltókar e lépését; s csakis azt óhajtjuk, hogy az egylet tagjai által az újjászervezés eszméje ép oly hévvel és erőlyel karoltassék fel, mint ahogy azt váro-sunk azon polgáraitól, kik a közjóért annyi és oly nagy áldozatkészséget tanusítanak, teljes bizo-nyossággal reméljük is.

— A Dáni Ferencz főispán tisztele-tére ment aradvárosi küldöttség Szegeden a vaspályánál igen szíveslyes fogadta-tásban részesült, melytől nagy szerű bankett követ-kezett. A székfoglalási-innepsely vasárnap fényesen tartatott meg; este halás-paprikás bankett volt. — A főispán Aradon jövő vasárnap tartandja meg a székfoglalást. — A nevezett küldöttség átadá gr. Ráday Gedeon kir. biztosnak is a disz-polgári oklevelet.

— Magántávírat. Pest, aug. 14. A magyar nyeremény-kölcson ma délelőtt 10 óra-kor tartott 5. húzása alkalmával a következő soro-zatok huzattak ki: 1437. sorozat 35. szám nyer 250,000 frtot, 2614. sorozat 35. szám nyer 25,000 frtot, 865. sorozat 46. szám nyer 5,000 frtot. Ezen-kivül következő sorozatok nuzattak ki: 236, 389, 865, 1437, 1697, 2056, 2262, 3614, 3610 4269, 4410, 4944. (Wallfisch Ch. és fia bank-és váltóüzletétől Aradon.)

— Az ifjusági dalkör dalestélye szombaton megtartott az arena-kör helyiségében. Az ifjusági dalkör tagadhatlanul igen életre való, jó erővel rendelkező dalegylet. A működő tagok a helyesen és jó ízleléssel megválasztott énekdara-bok szabatos előadásával mint mások, ez alkalom-mal is sok tetszést arattak és kihívásokban része-sültek. Közönség csekély számmal volt, mit nem annyira a nem-érdeklődés, mint inkább annak lehet tulajdonitunk, hogy a dalestélyre nagyon ominosus idő járt; többször el kellett halasztani, úgy hogy az érdeklött közönség nem is mert számítani arra, hogy ez alkalommal sikerülend.

— A képző-művészeti társu-lattal az Aradon rendezendő képkiallításra szánt festmények, (70 darab) csakugyan meg-jöttek; s Telepy Károly társulati titkár színt-elen körünkbe érkezett, mivel ő fogja az egész ki-állítást berendezni, mely holnap szerdán a köz-megszemléltetésre meg fognyittatni.

— A „Satan” szerkesztője, kinek gyalá-zatos eljárását az előfizetések gyűjtésénél, a mult héten megróttuk, keresztökös alatt megküldé hoz-zánk lapja legutóbbi számát, melyben holmi eset-lenségek és szemtelenségekkel akarja ellenulyoz-ni lapunknak az „Ellenőr” által is reprodukált őt annyira megbélyegző felszólalását. Az természetes, hogy azon szemétdombra, melyen a „Satan” fet-reng, átmenni nincs semmi hajlandóságunk, s azért olvasói egygyűségére számító élcezt felett a napi-rendre térve; ezen fajtát bővebb ism-rtetése végett átveszszük amita „Szegedi Híradó”-hoz ugyanazon mákvirágnak, aki nálunk is megfordult, Csongrád-megyében viselt dolgaírói; — kinek ellenében a legokosabb eljárás volna szerintünk is az, hogy a zaklatott felek, ahol csak lehet, fűtykös ellenar-gumentumokat használnának; — A „Satan” czi-mű német zug-élcitapnak írja a „Szegedi Hir-adó” egy lótfutó apostoláról közelebb emlékezett meg az aradi „Álföld.” Most halljuk hogy e tola-kodó nyargoncz itt is járt, sőt a megyében is, ször-nyű arczátlansággal fogdosta az előfizetőket, és pe-dig — mint halljuk s ami eléggé sajnós — megle-hetős sikerrel, miután ez a jó magyar ember, hiá-ba, már olyan, hogy inkább fizet, csak hogy ha-mar lerázza a nyakáról az ilyen kullancsot, ho-lott sokkal egyszerűbb volna, ha kiebudálná. Hogy mennyire megy az ilyen „Satan”-féle német zughírkászok tolokodása, mutatja azon eset is, melyet most hallottunk épen a „Satan” kengyelfutó-járól. Ez az ember tudniillik még a vasuton sem szünetel; ott szőlított föl egy helybeli urat előfize-tésre, s addig kullancskodott rajta, míg az, csak-hogy szabaduljon tőle, odadobta neki a kívánt pénz-t, de azon kikötéssel, hogy az ő számára az-tán ne küldjék lapjukat. De biz azt küldték hűse-gesen. — És az a különös, hogy e svábbogarak épen a magyar álföld népet szemlélték ki áldozat-taikul. — Hanem hiszen majd nekünk is nagyobb gondunk lesz „Satan” urakra ezután.

* Hírlapírói pöech. A „Pester Lloyd,” míg különben a leggodonosabban szerkesz-tett fővárosi lapnak mondanak, néhány nappal ez-előtti egy jeles cikket tett köze, most előáll a „El-lenőr” s azt mondja, hogy a „P. L.” „eredeti cik-ke” szóról-szóra Stein tanár pénzügyi munkájából van kivágva. Hjah! kérem: magna ingenia con-veniant. — Különben a „P. L.” szerkesztője mai esti lapjában kinyilatkoztatja, hogy ez ügyn a

ezikk „szerzője” Asbóth János ur adhat fölvilá-gosítást.

* Egy plébános, aki gyerme-két meggyilkolja. Sulhay János volt zeliczi rom. kath. plébános és esperes bűnügyében, ki mint e lap olvasói emlékezni fognak 1869. év-ben gyermekgyilkosságbani bűnrészség gyanuja miatt elfogatott, és azóta vizsgálati fogságban tar-tatott, a barcsi fenytőtörvényszék e napokban ho-zott ítéletet, melylyel Sulhay Jánost kétrendű gyil-kossági, négyrendű anyakönyvhamisítási, továbbá pénzsikkasztási és bírói zártörési büntényekben bűnösnek találván, öt nyolcz évi, gazdaasszonyát Varga Herminát négy évi és a bűnrészes bábaasz-szonyt két évi súlyos börtönre ítélte. Az ítéletet mind hárman fellebezték. — Megjegyzendő, hogy az elsőrendű gyermekgyilkossági büntény 1862-ben követelt el, a második pedig 1869-ben, az utóbbi szolgáltatván alkalmat az egész házra, a mennyiben az elikkasztott és rosszul elásott gyer-mekhulla az ebek által kikapartatván, a holtítem-et tartalmazott boríték a zeliczi plébániából való-nak ismertetett fel.

* Két magyar acommune alatt Párisban. Dr. Frankl A. a pestvárosi tanács utján kérte föl a belügyminiszteriumot, hogy Pá-risban élő két fia, Ingomár és Leo után tudakozód-jék. A miniszterium a kérvényt a párisi magyar-osztrák consulsághoz utasította. A hivatalos válasz jelenti, hogy Ingomár bár Párisban volt az egész háboru alatt, semmibe sem elegyedett, Leo azonban, ki jelentékeny állást foglalt el a commune uralma alatt, nyomtalanul eltűnt. Ez valószínűleg az a Frakl Leo, ki majd porosznak, osztráknak, majd magyarnak volt kikiálltva s kit a commune legyő-zetése után többször elfogattak és kivégeztettek a lapok s ki mégis él.

* A nők emancipációja Orosz-országban csakugyan komoly fordulatot kezd venni. Eltekintve attól, hogy az orosz höl-gyek a deák nyelv bántulatos betanulását dívatké-pen kapták föl s deákl beszélnék is, mint ezekben a napokban volt alkalmunk meggyőződni; el-tekintve attól, hogy a birodalomban számos 8 osz-tályu nőgimnázium létezik, melyekben a fiukhoz hasonló oktatást nyerne: most már az egyete-mekbe is fognak bocsátatni, a mint ezt a helsing-forsi és moskvai egyetemek intézkedéseiből látjuk. A helsingforsi egyetemen már jelen évben is va-lának egyetemi orvosi hallgatók mantillákban, most pedig a moskvai egyetem orvosi kara felhivatván a kormány által véleményadásra, oda nyilatkozott, hogy külön tanfolyamokat a nők számára egyelő-re nyitni nem lehet, s hogy a tanárok sem kötelezik magukat, külön tanórákat a nőknek és ifjaknak adni; s annál fogva, hogy legelőszérűbb lesz enge-délyt adni, miszerint a hölgyek a deákokkal együtt közös tantermekben s egy deájleg hallgathassák az orvosi tanulmányok előadását azon föltétel alatt, ha a kisasszonyok a jósikerrel végzett gimnáziumi vizsgáról szóló bizonyítványt előmutatják. Most csak az a kérdés, hány szerelmi viszony fog ezen közös tanhallgatásból kifejlődni?

* Nők távirásztati tanfolya-m a. A kereskedelmi miniszterium pályázatot tesz közzé, melyben felhivatnak mindazon 18 évet be-töltött, de a 30-át tul nem haladt nők, kik a szept. 1-én megnyitandó hat heti, illetőleg két havi tan-folyamban részt óhajtanak venni, hogy aug. 25-ig nyújtsák be folyamodványaikat a pesti távirásztati igazgatósághoz (Lloyd-épület I. emelet). A tanfo-lyam tárgyai népszerű villanyosság, gép és kaposo-lástan, földrajz különös tekintettel a távirási háló-zatra, szolgálati utasítás. Kik a tanfolyamat sikere-sen elvégzik, kilátással bírnak, hogy mellék-állo-más vezetőkként alkalmaztatni fognak évi 300 frt fizetés-él.

* A szegedi rablóprökhöz. A Náway féle rablással összeköttetésben levő orga-zdasággal vádlottak elleni bűnügyben a királyi tábla f. hó 8-dikán hozott ítéletet. A elsőbírószági ítélet mind Balog Mihályné, mind Fleischer Móra vonatkozólag föloldatott, s az első bizonyítékok elé-gtelenségéből, utóbbi tényálladé teljes hiányából, fölmentetett.

Temesvárott, augusztus 12-én következő szá-mok huzattak ki:

5 61 21 66 38.

Bécsben, augusztus 12-én következő szá-mok huzattak ki:

80 44 5 70 47.

Kösgazdaszat.

Üzleti hetiszemle.

Pest, aug. 12.

Gabnaüzlet. Az aratási elkészések kö-vetkeztében majd kéthételt érkeztek meg új búzából az első beszállítások, mint más évben. Ezenkívül a régi készletek annyira ki vannak me-ritve, hogy alig van annyi buza a piacon, a meny-nit a kevés malomnak, mely működését nem kor-látolta, okvetlenül szükséges. Ennek természetes következménye volt, hogy egy a régi, mint az új buza egyenlő minőség mellett nem csak szilárdan tartá árait, hanem részülenként 5—10 krral drá-gábban is fizettetett, a nélkül, hogy ez talán a külföldi gabna- vagy liszt-piacok kedvezőbb ma-gatártásának volna tulajdonítható. A buza forga-ma egész héten át alig tett 80,000 vámmázsát.

Rozsra és árpára nézve az üzlet oly csekély, hogy alig említésre méltó; a mult heti árak mindenesetre igen szilárdak.

Zab ből a régi hibás áru alig helyezhető el, mert a kiskereskedők és fogyasztók a heti vá-sároakra beszállíttatni szokott igen szép új árúkból fedezik szükségleteiket. Az 50 fns áru 1.70—1.75 frton kel.

A tengeri forgalma is igen csekély; az árak változatlanok és épen annyit szállítanak be, a mennyit a fogasztás igénybe vesz.

A répczeüzlet a hét elején igen élénk volt és jobbára a havi zárlati fedezésekre keres-ték. Miután azonban a fedezés megtörtént, a 25—27 krnyi áremelkedést ismét elveszté és vissza-esett a mult heti zárlati árakra. Elsőrendű káposz-ta-repeze 150 fontonként csak 14⁷/₈—15 forinton; jó bánsági 14.5) frton talán vevőkre.

A szállítási határidőre való gabnaüzlet a hét elején igen élénk volt, de ezen élénkség nemsokára nyugodtabb hangulatnak adott helyet úgy, hogy a hét végén a következő árak jutottak érvényre: Usance-buza szept.-októberre 5.27 és fél 5.30; usance rozs szept.-októberre 3.22 és fél 3.25; usance zab szept.-októberre 1.76—1.77; bánsági tengeri szept.-októberre 3.75—3.76.

Lisztüzletünkben is élénkebb kezd már lenni a hangulat. A részletekre nézve a követ-kezőket jelenthetjük:

Hüvelyes veteményekre nézve is élénkebb kereslet állott be. Fehér bab 3.50—4 frt, borsó 5—6 frt; lencse 4—7 frt; köleskása 5 frt; kendermag frt 3.20—3.25, 60 fontonként szá-mítva.

Aszaltszilvára nézve élénk az üz-let; több ezer mázsa kelt el s október-november-ben szállítva 12.25 frttal, szerbiai 11.25 frttal, zsák-beli áru 10.75 frttal fizettetett.

Szilvaizból szept.-októberben szállí-tandó mintegy 2000 mázsa kelt el külföldi meg-rendelésre. Az ára 10—10 és egy nyolczad frt.

Mézből szintén külföldi vevők által mint-egy 1500 mázsa novemberben szállítandó áru vá-sároltatott. A tisztított méz mázsája 24 frton a nyersé 22 frton kelt. A hét végén a tulajdonosok tartózkodók és mázsánként 1 frttal többet köve-teltek.

Viaszból igen kevés volt a piacon és másodkézből 104 frtot követelték mázsájáért.

Disznózsirra nézve a külföldről igen lanyha hírek érkeztek, melyek következtében a helybeli piacon is is lanyha hangulat állott be e cikkre nézve. Ennek következtében árcsökkenés is állott be e cikkre nézve úgy, hogy aug. szept-temberben szállítandó áru hordó nélkül 31. 50 frton, hordóval 33.55 frton ke. mázsánként.

Szalonna hasonlag lanyha üzlethan-gulatot tanusított a vidéki áru 30 forinton kelt, míg a városi áru 32 forinton elég szilárdan tartá magát.

Szessz élénkebb; új módszerű fokja 49 és fél krajczáron; régi módszerű 54 és fél krajczáron fizetettek.

Szavasmarhavasár. Pest, aug. 12. A 10-én tartott marhahétivására igen sok szar-vasmarhát hajtottak fel és összesen 379; darab kelt el. És pedig elkelt 569 db ökor párja 150—350 frton. 578 db tehén párja 125—253 frt; 130 db fejős tehén párja 65—210 frton; 2516 db juh, párja 11.50—17.30 frton. A marhahus mázsája 23.50—30.50 frton kel.

Sertésvásár (A pest-kőbányai sertés-hizlaló és előlegező-társaság jelentése aug. 4—10-dikig.) Miután a héten a külföldiek végre élén-kebb részt vettek a vásárlásban és szeptember, va-lamint októberben szállítandó 8000 darabért 29 kr, sőt többet is fizettek fontonként, reményleni lehet, hogy az azonnal átvehető súlyos sertéseket is jobban fogják keresni. A könnyebb áru az ala-csony zsíratok mellett és a csekély beszállítás mi-att különben is keresett cikkk. A jegyzett árak a következők: 2.80—3.60 fontos magyarországi és szerbiai sertések 27 és fél 28 és fél kron fontja: tükés sertés hiányzik; kivitelre való azonnal át-vehető áru 28—28 és fél kr; szeptemberben szállítandó áru 29 kr. és még drágábban. A sertések létszáma a mult héthez képest a következők: A mult hétről maradt 37,770 darab. Beszállított az magyar alvidékről 6070 darab. Erdélyből 240 db Szerbiából 1560 darab, összesen 7870 darab. El-szállított a magyar felvidékre 810 darab. Bécs-be 3090 darab, Prágába 760 darab, Bodenbachon át 1290 darab. A buda-pesti fogyasztás 2690 da-rabot vett igénybe, s így forgalomból kivétetett 8640 darab. Marad tehát összesen 37,000 darab. Ebből 17,000 darab különböző fajú és súlyu a részvénytársaság szállásaiban áll. A meidlingi vá-sárra felhajtottak 1600 darabot; ára fontonként 21—26 kr. Az üzlet élénk. A bécsi vásárra felhajtot-tak 900 darab magyarországit és szerbiait; ára 23—27 és fél krajczár és 16 10 darab orosz-lengyel-oroszágít, ára fontonként 21—26 kr. A bécsi vásá-ron az üzlet lanyhább. — A tömeges sertés-kiállí-tásra hozott sertések megbírlására kiküldött bi-zottság augusztus 21—23-dika között kezd meg a bírlás munkáját. Augusztus 24-én veszi kezdetét a kiállítás.

Üzletitűdösítés.

Arad, aug. 14-én.

(Kohn Gyulától.) Gabneüzlet. Jelen-téktelen kínálat mellett búzában a forgalom szerfelett korlátozt maradt; — kisebb mennyiségű alsórendű a fogyasztás fedezésére 5—10 kr. ár-emelkedéssel adatott el.

A többi gabna nem ütekben szintén csekély üzlet fordult elő változatlan árak mellett Szessz csendes, változatlan.

Tavirati tudósítás.

a bécsi börzéről 1871. augusztus 14-én.

5% Metallique . . . 9 85	Ritellintézet . . . 292 20
Nemzet. kölcson. 70 85	Váltó Londonra 121 80
1860 évi kölcson 102 80	Enst 120 40
Bankárkölcson. 7. 63	Árany 6 50

20 frank-darabok 9.67

A szerkesztésért felelős: Bettelheim V.

H I R D E T É S E K.

SORSJEGYEK RÉSZLETEZÉSEI RE

Hugo
...fácán-utca 3-ik szám alatt
...nek felvétetik. 703—
4920/1871. 696—
Arverési hirdetme
Mayer Antal felperes részéről

705-1-3 t. aljegyző mint vgrht. Aradmegye telekkvi hatósága.

Lapulajdonos Bettelheim Vilmo

... а также в ...

Arad, 1871. augusztus 14.

kr. töke és járuléka erejéig id. Grünwald János ellen általam teljesített kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt

annál bizonyosabban adják be az árverés napjáig, minthogy ellenesetben keresetök bírói figyelmen kívül marad.

705-1-3 t. aljegyző mint vgrht.

Lapulaidos Bettelheim Vil.

Lapulatadonos Bettelheim Vilmos. — Arad 1871. Nyomtatja és kiadja Réthy Lipót. (Főtér, a Minoriták zárdájával szemben.)